

Bogár László: Közel a Kelet, de távol a béke

2024 április 23. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
nincs értékelve

Még

Mérték

Bogár Laci bácsi végre elmondta az igazságot! - Olvassák el!

Több mint fél éve már, hogy újra felszínre törtek azok a tektonikus energiák, amelyek Izrael Állam 1948-as

megszületése óta lappangva mindig is jelen voltak. Thomas Mann írja a József és testvérei cím? kulcsregényében: „Mélységes mély a múltnak kútja. Ne mondjuk inkább feneketlennek? Mert, hát lássuk be, mindennek van el?zménye az állítólag ok-okozati összefüggések láncolataként értelmezhet? világban. A magyar nyelv ezt valóban „okosban” oldja meg, így a két szó, okság és okosság nem véletlenül szinte teljesen azonos hangzásúak. Vagyis a magyar nyelv úgy okoskodik, hogy az az okos, aki ismeri az okokat, az ok-okozati összefüggések végtelen láncolatát. És ugyan az emberiség mindent igyekszik megtenni, hogy minél OK-osabb legyen, azért érdemes néhány kicsit kényelmetlennek látszó dolgon eltöprengeni.

Tegyük fel, hogy a valóság vagy világ vagy létezés, netán Teremtés (nem egészen mindegy, hogy melyiket választjuk) valóban teljes egészében ok-okozati összefüggésekre épül. Ezt a feltevést azonban már „lekéstük”, mert Einstein és Niels Bohr éveken át tartó vitája végül is Bohr feltevését igazolta, kvantumszinten a létezés nincs alávetve az ok-okozati elveknek. A legmélyebb szinteken ugyanis olyan paradoxonokba ütközünk, ahol – ahogy a magyar nyelv fordulata tartja – „megáll a tudomány”. Mármint az Észisten feltételezésére épül? Tudományvallás.

A felvilágosodás Észistenére épül? mitológiáját az tartja fenn, hogy az ok-okozat az egyetlen lehetséges létszervez?dési elv, és hogy csak id? kérdése, hogy minden „fel legyen fedezve”. Elnézését kérem a tisztelt olvasónak, mert látszólag elkanyarodtam a közel-keleti helyzett?l, de igyekszem bizonyítani, hogy ez valóban csak a látszat. Mert nemcsak az látszik kiderülni, hogy az ok-okozati összefüggések csak a valóság egy bizonyos szegmensében és bizonyos körülmények között helytállók, hanem az is, hogy nem tudunk választ adni arra a kérdésre sem, hogy a valóság „hányad része” épül az ok-okozati összefüggésekre, és hányad része „valami másra”.

Thomas Mann és mások az elmúlt évszázad során megrendít? er?vel tárták fel, hogy a tudás erkölcs nélkül a szó szoros értelmében semmit sem ér, s?t az egész emberiséget az önfelszámolás felé hajtja. (Például ha nem volna erkölcs, csak ráció, akkor ugyan miért kellene egy öreg embert egyáltalán gyógyítani, hisz a TB mindkét kasszája csak „jobban járna” az Észisten szerint.) Azt a bullshitet hogy Ész és Erény, azt meg inkább hagyjuk, ha lehet, mert elég nehéz volna észérvekkel megindokolni, hogy miért ünneplik ma is párás szemekkel a „Nagy Francia Forradalom” fed?nev? „csinált” vérfürd?t az Erény diadalaként.

Ha ugyanis csak ok-okozati elvekre épülne a világ, és a „ráció” határoz meg minden emberi cselekvést, akkor miért van ötven megatonnás hidrogénbomba, miért volt holokauszt és miért buzgólkodik olyan eltökélten most az emberiség önmaga teljes és végleges felszámolásán. (A Közel-Keleten, a Távol-Keleten és a kett? között egy soha nem volt, pláne nem lesz Ukrajna nev? entitás földrajzi tereiben.)

És akkor térjünk vissza a múlt mélységes mély kútjához, hogy így talán kicsit közelebb kerüljünk e paradoxonok megoldásához. Vegyük József és a fáraó intim liaisonját. József egy az egyiptomiak által megvetett idegen pária, mégis olyan pozíciót tölthet be, mintha most Magyarországon egyesítenék a Pénzügyminiszteri és Magyar Nemzeti Bank elnöki pozíciót, és még mondjuk bónuszként az Országos Tervhivatal elnöki pozícióját is odaadnák az illet? személynek. (Tervhivatal intézményesen ugyan már nincs, de nagyon is van, és kell is, hogy legyen, ám ez érthet? módon nem nyilvános és kizárólag a miniszterelnök és közvetlen környezetében végzi stratégiai jelent?ség? munkáját.) Ok-okozati összefüggésekkel, észérvekkel aligha lehet József pozícióját megmagyarázni, vagyis csak a mitológia igazíthat útba minket. A mitológia viszont „egyiptomi” és „babiloni” fogságról beszél, amit József vagy éppen Eszter esetében elég nehéz megmagyarázni. („Magyaráz”, íme egy újabb talány a magyar nyelvben, hisz aki „magyaráz”, az „magyarul” beszél, vagy ahogy Bibó István fogalmaz „néven nevezi a dolgokat”.) És ezzel a Nagy Globális Létértelmezés kígyója a saját farkába harap, mert ugyan ki gondolja egy kicsit is komolyan ma, hogy bárki néven nevezheti, tehát „megmagyarázhatja” a világ valóságos összefüggéseit. Egy olyan világ összefüggéseit, ahol a liberális demokrácia, tolerancia és jogállam európai központjában, Brüsszelben egyszer?en rendészeti kérdésként „rendezik le” azt a konferenciát, ahol Orbán Viktor a világot hozzá hasonlónak látókkal folytatna publikus vitát.

Az emberi világot évezredek óta mitológiák mozgatják, ma meg aztán már kizárólag. Nietzsche után szabadon, Észisten halott, lehet, hogy eleve halottan született. Aki az ész, a racionalitás alapján próbálná értelmezni a közel-keleti konfliktust, az eleve elbukott. Egyszer?en arról van szó, hogy a zsidóság a szó szoros értelmében mindenre képes azért, hogy legyen lokális állama (az évezredek óta fennálló globális állama mellé), de lokális és globális szervez?désük legf?bb garanciája csak az amerikai világbirodalom lehet. Ám ha néhány évtizeden belül az amerikai birodalom lehanyatlik, akkor mindkét pozíció bizonytalanná válhat. És mivel, érthet? módon senki nem szereti a tartós bizonytalanságot, így kell egy globális „teszt” arról, hogy vajon miként kell mindennek megváltoznia ahhoz, hogy minden a régiben maradhasson.

Err?l szól tehát a közel-keleti konfliktus.

Bogár László

A szerz? közgazdász

www.magyarhirlap.hu

Ajánló